

Białystok, 7 'KJ października2009r.

PS.Y.BK.0931-5-1/09

Pani

Zofia Fiedorowicz

Kierownik Gminnego Ośrodka

Pomocy Społecznej

w Gibach

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 11, 12 i 13 sierpnia 2009r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gibach w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008r. Nr 115, poz.728, ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku dokonano ustaleń opisanych w protokole kontroli.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gibach podpisała protokół 21 września 2009r. i nie wniosła uwag, ani zastrzeżeń.

W trakcie kontroli stwierdzono, że realizacją zadań zajmuje się kierownik Ośrodka i 4. pracowników, w tym 1. pracownik socjalny. Kierownik Ośrodka spełnia wymagania kwalifikacyjne do zajmowania tego stanowiska, określone w art. 122 ust 1 ustawy o pomocy społecznej - posiada 33 letni staż pracy (w tym 32 lata pracy w pomocy społecznej) oraz specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

Obsada kadrowa Ośrodka jest niezgodna z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej. W świetle tego przepisu ośrodki pomocy społecznej zatrudniają pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy (na dzień kontroli Gmina Giby liczyła 3081 mieszkańców) w stosunku jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników. Pracownik socjalny poza zadaniami wynikającymi z w/w ustawy realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r. Nr 139, poz. 992, ze zm.) dodatkowo naruszając normy zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Pracownik socjalny nie posiada legitymacji pracowników socjalnych, wg wzoru stanowiącego załącznik Nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672, ze zm.).

Organizację pracy i załatwianie powierzonych spraw oraz prowadzenie dokumentacji Ośrodek prowadzi w sposób niezgodny z przepisami określonymi w rozporządzeniu z dnia 22 grudnia 1999r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz. 1319).

Obsługę finansowo-księgową Ośrodka prowadzi Urząd Gminy Referat Finansów, co jest niezgodne z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.), ponieważ nie można powierzyć prowadzenia obsługi finansowo-księgowej osobie niebędącej pracownikiem jednostki.

W Ośrodku zostały utworzone stanowiska pracy o nazwie: specjalistyczne opiekunki do chorych i opiekunki domowej, co jest niezgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398).

Wójt Gminy Giby ograniczył upoważnienie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy do zadań wynikających z: art. 17 ust. 1 pkt 4, 14 oraz art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, co nie wyczerpuje obowiązku wynikającego z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Rada Gminy nie podjęła uchwały, o której mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, ze zm.) w sprawie warunków odpłatności za pomoc w formie posiłku, w której określa się warunki odpłatności za dożywianie przyznawane w ramach programu dla osób, których dochód przekracza 150%.

Ustalenia kontroli wykazały, że gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 2, 3, 4, 5, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy.

Natomiast zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8 i 9 nie są realizowane z uwagi na brak zgłaszanych potrzeb w tym zakresie.

Gmina nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych (art. 17 ust. 1 pkt. 12).

Zadanie wynikające z art. 17 ust 1 pkt 1 - Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2015 została opracowana i przyjęta przez Radę Gminy uchwałą Nr V721/07 z dnia 23.03.2007r. Przyjęty dokument nie przewiduje, w jakim czasie będą realizowane kierunki oraz zadania. Strategia nie zawiera określonego celu strategicznego, działań i metod realizacji poszczególnych zadań, w szczególności brak jest skonkretyzowania harmonogramu zadań oraz preliminarza określającego środki finansowe na ich realizację. Źródła finansowania poszczególnych zadań zostały ujęte zbyt ogólnikowo.

Przyjęty uchwałą Rady Gminy w Gibach system profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną jest bardzo ogólny. Program nie został poprzedzony diagnozą środowiska lokalnego w zakresie potrzeb, możliwości i zagrożeń dotyczących rodziny. Nie oszacowano środków finansowych na realizację działań wymienionych w Programie, brak jest harmonogramu ich realizacji w czasie (art. 17 ust. 1 pkt 13).

Gmina realizuje zadania własne, wynikające z art. 17 ust 2 pkt 1 i 5 ustawy.

Nie są realizowane zadania wynikające z art. 17 ust 2 pkt 2 albowiem nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie, natomiast pkt 3 realizuje poprzez kierowanie osób tego wymagających do innych domów pomocy społecznej (gmina nie posiada tego typu placówek). Gmina nie tworzy i nie realizuje programów osłonowych wynikających z rozeznaczonych potrzeb (art. 17 ust. 2 pkt 4).

Gmina realizuje zadania z zakresu administracji rządowej wynikające z art. 18 ust.1 pkt 3, jednakże w realizacji zadania w zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, stwierdzono następujące nieprawidłowości: Ośrodek ustalał opłatność za świadczenie usług na podstawie uchwały Nr XXVI/10/04 Rady Gminy Giby z dnia 10 grudnia 2004r. w której określono szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne, warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania - wbrew zapisom § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, ze zm.), a także usługi świadczyły 2 osoby bez specjalistycznego przygotowania, o którym mowa w § 3 powyższego rozporządzenia.

Gmina realizuje zadanie wynikające z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (art. 18 ust. 1 pkt 6).

Zadania wynikające z art. 18 ust.1 pkt 4, 5, 7 i 8 ustawy nie są realizowane, z uwagi na brak zgłaszanych potrzeb w tym zakresie

Ustalenia kontroli wykazały w sprawach dotyczących przyznania: zasiłków okresowych, zasiłków celowych, usług opiekuńczych, dożywiania dzieci, zasiłków stałych, zasiłków specjalnych celowych oraz w sprawach dotyczących realizacji rządowych programów pomocy społecznej dot. przyznania zasiłków celowych na żywność następujące nieprawidłowości:

- w jednym przypadku dotyczącym przyznania zasiłku okresowego zaświadczenie pracodawcy o wysokości wynagrodzenia nie spełnia wymogów wymienionych w § 7 ust.1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672, ze zm.) - str.8 protokołu, poz. 1,
- w jednym przypadku dotyczącym przyznania zasiłku celowego decyzję administracyjną wydano po terminie określonym w art. 35 kpa, przy czym nie zawiadomiono strony o przyczynach nie załatwienia sprawy w terminie oraz nie wskazano nowego terminu załatwienia sprawy, co jest sprzeczne z art. 36 kpa - str. 9 protokołu, poz. 5
- w sprawdzonych przypadkach dotyczących przyznania usług opiekuńczych z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi:
  - świadczone usługi opiekuńcze niezgodnie z wymiarem godzin określonym w decyzji - str. 12 protokołu, poz. 1-5,
  - we wszystkich przypadkach nie określono miejsca świadczenia usług - co jest sprzeczne z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej - str. 12 protokołu, poz. 1-5,
  - w jednym przypadku ustalono dochód osoby samotnie gospodarującej na podstawie dochodu osiągniętego w miesiącu złożenia wniosku, wbrew zapisom art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej (w przypadku gdy nie było utraty dochodu)- str. 12 protokołu, poz. 1,
- w sprawdzonych przypadkach dotyczących przyznania pomocy w formie dożywiania dzieci w szkole:
  - w sześciu przypadkach nie sporządzono w terminie aktualizacji wywiadu, o której mowa w art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008r. Nr 115, poz. 728, ze zm.) - str. 14 protokołu, poz. 1,3,5, 6, 9, 10,
  - w dwóch przypadkach potwierdzeniem doręczenia decyzji jest podpis złożony przez stronę na kopii decyzji bez daty dokonania czynności - str. 14 protokołu, poz. 4, 7,
- w sprawdzonych przypadkach dotyczących przyznania zasiłku stałego:

- w pięciu przypadkach nie sporządzono w terminie aktualizacji wywiadu, o której mowa w art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008r. Nr 115, poz. 728, ze zm.) - str. 16 protokołu, poz. 1, 2, 3, 4, 5,
- w jednym przypadku zmieniono decyzję w zakresie wysokości świadczenia, w sytuacji gdy kwota zmiany dochodu nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego wymienionego w art. 106 ust. 3a - str. 16 protokołu, poz. 2,
- we wszystkich sprawdzonych sprawach przyznających zasiłek specjalny celowy decyzje:
  - nie posiadały cech decyzji przyznającej tą formę pomocy: nazwa decyzji oraz błędna podstawa prawna sugeruje przyznanie zasiłku celowego (art. 39 ust. 1 i 2)- str. 17-18 protokołu, poz. 1-4,
  - w uzasadnieniach błędnie odstępiono od żądania zwrotu udzielonej pomocy, powołując się na uchwałę Nr VIII/36/07 Rady Gminy z dnia 17 lipca 2007r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej - świadczenie nie podlega zwrotowi z mocy ustawy- str. 17-18 protokołu, poz. 1-4,
  - nieprecyzyjnie sporządzono uzasadnienia faktyczne i prawne decyzji, z których trudno stwierdzić konieczność udzielenia pomocy w postaci specjalnego zasiłku celowego - str. 17 - 18 protokołu, poz. 1 - 4,
- w sprawdzonych przypadkach dotyczących przyznania usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi:
  - nie aktualizowano wywiadu zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej - str. 20 protokołu, poz. 1-10,
  - we wszystkich decyzjach w podstawie prawnej błędnie powołano się na art. 50 ust. 6 ww. ustawy - str. 20 protokołu, poz. 1-10,
  - w dziesięciu przypadkach w podstawach prawnych decyzji nie powołano się na art. 18 ust. 3 ww. ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.20005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, ze zm.) - str. 20 protokołu, poz. 1-10,
  - we wszystkich przypadkach świadczone usługi niezgodnie z wymiarem godzin określonym w decyzji - str. 20 protokołu, poz. 1-10,
  - we wszystkich decyzjach nie określono miejsca i zakresu świadczonych usług - str. 20 protokołu, poz. 1-10,
  - we wszystkich decyzjach brak dostatecznych uzasadnień faktycznych i prawnych (art. 107 kpa) - str. 20 protokołu, poz. 1-10,

- w dwóch przypadkach nie zastosowano obowiązku odstąpienia od pobierania opłat w myśl § 4 ust. 7 ww. rozporządzenia - str. 20 protokołu, poz. 5 i 10.
- w przypadku dotyczącym zasiłku celowego za zakup posiłku lub żywności:
  - w wywiadzie środowiskowym brakuje oceny sytuacji rodziny oraz wniosków pracownika socjalnego - str. 22 protokołu, poz. 3.
  - zaświadczenie pracodawcy o wysokości wynagrodzenia nie spełnia wymogów wymienionych w § 7 ust.1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672, ze zm.) - str. 22 protokołu poz. 3.

Ośrodek pomocy społecznej koordynuje realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (art. 110 ust. 4).

Na dzień kontroli Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gibach nie złożyła Radzie Gminy corocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ww. ustawy).

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gibach w okresie kontrolowanym nie wytaczała na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne, (art. 110 ust. 5).

Zadanie określone w art. 110 ust. 6 ww. ustawy nie było realizowane. Pracownicy pomagali klientom poprzez udostępnianie druków i udzielanie informacji.

Gmina realizowała zadania wynikające z Koncepcji wykorzystania, utrzymania i rozwoju Systemu Informatycznego w Jednostkach Organizacyjnych Pomocy Społecznej (aplikacje Pomoc Społeczna) w okresie 2006-2008, w zakresie wdrożenia, utrzymania i eksploatacji systemu informatycznego do obsługi zadań pomocy społecznej

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gibach do:

1. Dostosowania stanu zatrudnienia w Ośrodku do obowiązujących przepisów prawnych, tj. art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej.
2. Powierzenia prowadzenia obsługi finansowo-księgowej osobie będącej pracownikiem Ośrodka zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.).
3. Określania stanowisk pracy na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. 2009r. Nr 50, poz. 398).

4. Świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez osoby posiadające kwalifikacje wynikające z rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, ze zm.).
5. Podjęcia działań zmierzających do uzupełnienia przyjętej Strategii Rozwiązywania Problemów Pomocy Społecznej o: określenie, w jakim czasie będą realizowane przyjęte kierunki oraz zadania; określenie celu strategicznego, działań i metod realizacji poszczególnych zadań, w szczególności skonkretyzowanie harmonogramu zadań oraz preliminarza określającego środki finansowe na ich realizację oraz o skonkretyzowanie źródeł finansowania poszczególnych zadań.
6. Podjęcia działań zmierzających do dokonania zmian poprzez uzupełnienie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, w szczególności przez opracowanie diagnozy środowiska lokalnego w zakresie potrzeb, możliwości i zagrożeń dotyczących rodziny, harmonogramu realizacji poszczególnych zadań w czasie oraz oszacowanie środków finansowych na realizację poszczególnych działań (art. 17 ust. 1 pkt 13).
7. Podjęcia działań zmierzających do podjęcia przez radę gminy uchwały, o której mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, ze zm.) w sprawie warunków odpłatności za pomoc w formie posiłku.
8. Organizacja dożywiania dzieci zgodnie z wymaganiami § 3 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25 poz. 186, ze zm.).
9. Prawidłowego ustalania uprawnień do świadczeń w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w szczególności: określania w decyzji miejsca, zakresu i wymiaru godzinowego przyznania usług opiekuńczych, świadczenia usług opiekuńczych zgodnie z wymiarem godzin określonym w decyzji, powoływania się w podstawach prawnych decyzji na ww. rozporządzenia.
10. Prawidłowego stosowania obowiązujących przepisów: ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności:
  - prawidłowego konstruowania podstaw prawnych decyzji- zgodnie z art. 107 kpa,
  - kompletowania dokumentów zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej

z dnia 19 marca 2005r. w sprawie wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672, ze zm.),

- sporządzenia aktualizacji wywiadów zgodnie z art. 107 ust. 4 ww. ustawy,
- wydawania decyzji administracyjnych w terminie określonym w art. 35 kpa oraz informowania strony o przyczynach ewentualnego niezakończnienia sprawy w terminie (art. 36 kpa).

11. Składania radzie gminy corocznego sprawozdania z działalności ośrodka łącznie z przedstawieniem wykazu potrzeb z zakresu pomocy społecznej.

12. Wydania pracownikom socjalnym wymaganych legitymacji, zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik Nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.04. 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672, ze zm.).

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 i 4 ww. ustawy o pomocy społecznej oraz § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23.03.2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, ze zm.) kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo zgłoszenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego zastrzeżeń.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o podjętych czynnościach.

Otrzymuje:

Wójt Gminy Giby

Z up. WOJ|wbDY PUŁASKIEGO

Dyrektor yNnMWolltyMiSpołecznej

przy